

Vlaams
Parlement

stuk **154** (2014-2015) – Nr. 4
ingediend op 16 december 2014 (2014-2015)

Beleidsnota

Dierenwelzijn

2014-2019

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door de dames Gwenny De Vroe en Sonja Claes

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts.

Vaste leden:

de heren Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
de heer Rob Beenders, mevrouw Ingrid Lieten;
de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

de heer Jelle Engelbosch, mevrouw Sofie Joosen, de heren Jos Lantmeeters, Jan Peumans, de dames Grete Remen, Sabine Vermeulen;
mevrouw Sonja Claes, de heren Jos De Meyer, Bart Dochy, mevrouw Katrien Partyka;
de heren Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
mevrouw Els Robeyns, de heer Bruno Tobback;
de heer Johan Danen.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin.

Stukken in het dossier:

154 (2014-2015) – Nr. 1: Beleidsnota
– Nr. 2 en 3: Moties

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn ..	4
1. Beleid	4
1.1. Beleid gezelschapsdieren	4
1.2. Beleid landbouwdieren	6
1.3. Beleid exotische dieren	7
1.4. Beleid proefdieren	7
1.5. Ondersteuning van het beleid	7
2. Controle	8
3. Sensibilisering	8
II. Vragen en opmerkingen van de leden	8
1. Tussenkost van de heer Ludo Van Campenhout	8
2. Tussenkost van mevrouw Gwenny De Vroe	9
3. Tussenkost van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde	11
4. Tussenkost van mevrouw Els Robeyns	11
5. Tussenkost van de heer Lode Ceyskens	13
6. Tussenkost van de heer Bart Dochy	15
7. Tussenkost van mevrouw Sonja Claes	15
8. Tussenkost van mevrouw Sabine Vermeulen	15
9. Tussenkost van mevrouw Sofie Joosen	16
10. Tussenkost van mevrouw Grete Remen	16
11. Tussenkost van de heer Bart Nevens	17
12. Tussenkost van mevrouw Tinne Rombouts	17
III. Antwoorden van de minister	18
1. Algemeen beleid	18
2. Gezelschapsdieren	19
2.1. Gratis registratie	19
2.2. Honden	19
2.3. Asielen	22
2.4. Katten	23
3. Landbouwdieren	23
4. Exotische dieren	24
5. Proefdieren	25
6. Ondersteuning van het beleid	26
7. Controle	26
IV. Discussie	26
Gebruikte afkortingen	29
Bijlage: zie dossierpagina van dit stuk op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 19 november en 3 december 2014 de beleidsnota Dierenwelzijn van de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn.

De getoonde presentatie van de minister is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Minister *Ben Weyts* stelt dat de beleidsnota stoelt op drie pijlers: beleid, controle en sensibilisering. Er wordt een vooruitstrevend beleid ontwikkeld voor alle categorieën van dieren. Bovendien zal een controleorgaan zorgen voor een gericht en sterker georganiseerde werking. Uiteindelijk moet sensibilisering controle achteraf voorkomen. Die visie wordt vertaald naar alle categorieën van dieren.

1. Beleid

1.1. Beleid gezelschapsdieren

1.1.1. Betere omkadering en controle van de fokkerij en handel

Voor gezelschapsdieren wil men in eerste instantie zorgen voor een betere omkadering en controle van de fokkerij en handel in gezelschapsdieren. Jaarlijks worden 90.000 tot 100.000 honden verhandeld in Vlaanderen, 42 percent door erkende kwekers. Er worden in België ook jaarlijks 30.000 honden ingevoerd, met vermoedelijk een zwaartepunt in Vlaanderen.

De nieuwe rabiësregeling biedt perspectieven, stelt de minister. Om pups te importeren zullen ze minimaal 15 weken oud moeten zijn. Dat moet een impact hebben op de import. Er zal federaal worden aangedrongen om hier geen uitzonderingen op toe te staan.

Pups die bij een kweker-handelaar terechtkomen, moeten bovendien wettelijk vijf dagen in quarantaine. Mensen met expertise ter zake vinden dat te kort om te kunnen oordelen over de gezondheid en de socialisatie van pups. Deze termijn zal verlengd worden tot tien dagen. Een aantal kweker-handelaars past dit nu reeds toe.

De minister wil ook tegemoetkomen aan de behoefte aan een duidelijk meldpunt voor klachten van burgers. Ook voor dierenartsen wil men een meldpunt organiseren. Voor burgers vergt een meldpunt triage vooraf en controle, terwijl dat voor dierenartsen vlotter kan doorstromen omdat de informatie gericht en met kennis van zaken wordt doorgespeeld. Men kan derhalve ook sneller optreden als er melding gemaakt wordt van mishandeling die oordeelkundig is vastgesteld. De meldpunten worden dan ook apart georganiseerd.

Bij gegronde klachten wil men gaan werken met dierenartsen op afroep. Een lijst van geregistreerde dierenartsen vormt daarbij het uitgangspunt. Zij kunnen dan een eerste controle doen, gezien het beperkte aantal dierenartsen die in eigen dienst beschikbaar zijn. Dat realiseert efficiëntiewinst en zorgt voor gedegen inspectie na klachten.

De voorlopige erkenning voor een fokkerij of handel in dieren gebeurt vooralsnog op basis van een papieren dossier. Papieren bewijsvoering volstaat om een voor-

lopige erkenning te krijgen. Daar wordt komaf mee gemaakt. Er zal ter plaatse gecontroleerd worden voordat een erkenning wordt verleend.

Er is ook aandacht voor het verbeteren van de leefomstandigheden van kweekdieren. Dat kan gaan over bijvoorbeeld de mogelijkheid tot buitenloop en de groeps-huisvesting.

De minimale verkoopleeftijd zou worden afgestemd op de minimale transportleeftijd. Dat behelst het optrekken van 7 naar 8 weken.

Over het garanticertificaat lopen heel wat klachten binnen. Dat wordt herzien ten-einde in een betere bescherming van dier en koper te voorzien.

Voorts zal de minister toezien op de verdere ondersteuning en opvolging van het onderzoeksproject naar welzijn, socialisatie en gezondheid van pups volgens herkomst dat momenteel loopt.

1.1.2. Garanderen van de continuïteit en de performantie van het registratiesysteem voor honden

Registratie en identificatie van honden is verplicht sinds 1998. Verloren gelopen honden zijn zo beter terug te vinden. In 2000 kwam 42 percent van de verloren gelopen honden die in asielen zijn opgevangen weer bij hun eigenaar terecht. In 2012 was dat al 79 percent. Die databank bevat tegelijk een massa gegevens om meer controle en analyse van de hondenhandel mogelijk te maken.

Een nieuw contract voor het beheer van de databank is aan de orde vanaf december 2016. Dan moet het beheer opnieuw toegewezen worden via een nieuwe gunningsprocedure.

Het Europees paspoort blijft behouden als onderdeel van de registratie, rekening houdend met de gewijzigde Europese reglementering.

1.1.3. Betere ondersteuning en omkadering van de asielen

Voor asioldieren is het de bedoeling werk te maken van een betere ondersteuning en omkadering van de asielen. Er is veel goodwill, maar vaak ook een gebrek aan professionalisme. De reeds bestaande opleiding voor asielmedewerkers wil de overheid verder ondersteunen en ze zal ruimer in de publiciteit komen. Vlaanderen telt 123 dierenasielen. In 2013 vingen ze 18.000 katten, 10.000 honden en bijna 5000 andere dieren op.

De minister vermeldt ook dat melding wordt gemaakt van misbruiken in paardenasielen. In de plaats van in opvang te voorzien, zijn de onderliggende bedoelingen soms commercieel van aard. De paarden worden dan doorverkocht, buiten medeweten van wie zijn paarden daar laat opvangen. Voor paardenasielen wil de minister specifieke erkenningsvoorwaarden opleggen.

1.1.4. Het probleem van de overpopulatie van katten aanpakken

De laatste cijfers inzake de overpopulatie van katten dateren van 2013. Er zaten toen 18.328 katten in asielen, waarvan bijna 40 percent jonger dan 6 maanden. Bij honden ligt dat op ongeveer 6 percent. 72 percent van de katten zijn zwerfdieren. Binnen die groep is ook weer 40 percent jonger dan 6 maanden. Het probleem blijft acuut.

Vooralsnog mogen asielen geen ongeste­riliseerde katten opnemen, in het kader van het federale 'kattenplan'. Dat lijkt de minister een contraproductieve maatregel. Daarom wil men alsnog in de mogelijkheid voorzien om ook ongeste­riliseerde katten op te nemen.

Identificatie en registratie zijn verplicht maar er ontbreekt een centrale databank. De verplichting houdt in dat men een kat moet laten identificeren en registreren bij een dierenarts, maar niemand houdt die registratie bij. De oprichting van een databank voor de registratie van katten wordt daarom in het vooruitzicht gesteld.

1.2. Beleid landbouwdieren

1.2.1. Voortrekkersrol in Europa

Wat betreft landbouwhuisdieren ambieert Vlaanderen een voortrekkersrol in Europa. Landbouw is vooral Europees geregeld. Vlaanderen kan zo gelinkt worden aan de lidstaten die traditioneel sterk staan inzake dierenwelzijn.

1.2.2. Verbieden van onverdoofd slachten buiten een slachthuis

Wat het onverdoofd slachten binnen de marges van de Europese reglementering betreft, en met name het verbod daarvan buiten een slachthuis, stelt de minister dat de problematiek algemeen bekend is en aan bod kwam tijdens recente vragen om uitleg (*Hand. VI. Parl. 2014-15, 22 oktober 2014, C36, pag. 3*).

1.2.3. Verbod op chirurgische castratie van varkens vanaf 2018

Zoals in het regeerakkoord ook al opgenomen, zou de chirurgische castratie van varkens vanaf 2018 verboden worden. Een groot aandeel van de mannelijke biggen worden nog altijd onverdoofd gecastreerd. Er zijn diervriendelijke alternatieven voorhanden. Bovendien hebben landbouworganisaties, de retailsector en de dierenartsen zich ertoe geëngageerd in een Europese principiële verklaring om vanaf 2018 de chirurgische castratie stopt te zetten. Die doelstelling wordt derhalve gehandhaafd.

1.2.4. Verbod op blokstaarten bij paarden

Blokstaarten bij paarden is al verboden sinds 2001. In de praktijk wordt vastgesteld dat er onder het mom van medische gronden geregeld wordt afgeweken van dat verbod. De grote hoeveelheid uitzonderingen zijn wetenschappelijk niet meer te verklaren of te verantwoorden. Het gaat om het omzeilen van de wetgeving en een overtreding van de wet. Daar wordt komaf mee gemaakt. Er komt een voorafgaande en gedocumenteerde melding aan Dierenwelzijn met een volledig dossier.

1.2.5. Aanpakken van welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij

Vlaanderen telt 17 bedrijven met pelsdieren, met name nertsen. In het verlengde van wat ook in Brussel en Wallonië gebeurt, zal een uitbreiding van de bestaande bedrijven verboden worden. Ook de oprichting van nieuwe bedrijven wordt onmogelijk. Er wordt ook aandacht geschonken aan de minimumvoorwaarden voor de bestaande bedrijven. Daarbij gaat men af op de aanbevelingen die door de Raad van Europa geformuleerd zijn.

1.3. Beleid exotische dieren

1.3.1. *Garanderen van continuïteit inzake het comité van experts*

Voor wat exotische dieren betreft, bestaat op federaal niveau een comité van experts. De continuïteit daarvan dient gegarandeerd, na de overheveling van de bevoegdheden ter zake. De wet op het dierenwelzijn verplicht hun advies voor het opstellen van de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen. Dat geldt ook voor de beoordeling van aanvragen door particulieren voor het houden van een soort die niet is opgenomen in de lijst van soorten die mogen gehouden worden. Soorten en variatie in aanvragen zijn legio, stelt de minister. Die werking moet hoe dan ook doorgezet, zij het dat op termijn kan worden bekeken hoe gezamenlijke organisatie met de andere regio's mogelijk is.

1.3.2. *Afstemmen van het dierentuinbeleid op de huidige realiteit en kennis*

Er zijn 16 dierentuinen in Vlaanderen. De algemene erkenningsvoorwaarden zijn ongewijzigd sinds 1998, net als de normen voor zoogdieren sinds 1999. Er tekent zich wel een trend af naar een meer natuurgetrouwe en diergerichte houderij. Tegelijk probeert men ook het belevingsgehalte voor bezoekers te verhogen. Dat noopt tot een evaluatie en eventuele aanpassing van de algemene erkenningsvoorwaarden en van de minimumvoorwaarden voor het houden van zoogdieren.

1.3.3. *Duidelijk kader voor het houden van roofvogels in gevangenschap*

Roofvogels houden is populairder geworden. Ze vergen veel onderhoud en kosten veel aan voeding. Ze stellen heel specifieke eisen, wat het risico op problemen inzake dierenwelzijn vergroot. Mensen zijn er vaak niet op voorzien. Er komen dan ook heel wat klachten binnen over verwaarlozing van vogels of het zomaar vrijlaten ervan in de natuur, met alle gevolgen van dien. De Raad voor Dierenwelzijn bracht in 2009 een goed advies uit over de normering voor het houden van roofvogels. Dat moet omgezet in regelgeving.

1.3.4. *Het houden van reptielen beperken*

Voor het houden van reptielen zou een positieve lijst kunnen worden opgesteld. Ook daar is de populariteit sterk toegenomen. Ze vereisen de facto een heel specifieke en aangepaste leefomgeving en behandeling. Ook daar is er een verhoogd risico op welzijnsproblemen.

1.4. Beleid proefdieren

De regeling voor proefdieren is Europees. Op Vlaams niveau wil men een strikt kader voor het gebruik van proefdieren garanderen. De Europese regeling is in 2013 nog omgezet. Er is wel behoefte aan een adviesorgaan voor de beoordeling van erkenningsaanvragen van laboratoria en aanvragen om desgevallend uitzonderingen toe te staan. Er moet een nationaal comité worden opgericht in overleg met de andere gewesten en tegelijk wil men onderzoeken hoe een Vlaams adviesorgaan kan worden uitgebouwd.

1.5. Ondersteuning van het beleid

Inzake ondersteuning van het beleid is er al de federale Raad voor Dierenwelzijn. Die wordt algemeen beschouwd als betrokken en evenwichtig qua samenstelling. Men slaagt er geregeld in tot consensus te komen en stappen voorwaarts te zetten. De minister wil dat niet teloor zien gaan. Aan de zittende voorzitter is dan ook gevraagd om een voorstel te formuleren met betrekking tot de oprichting van een Vlaamse evenknie. Het Waalse Gewest werkt sinds begin 2014 al autonoom en dus

zijn de Franstalige leden van de raad eigenlijk al uit beeld verdwenen. Het moet dus snel gaan, besluit de minister.

De oprichting van een Dierenwelzijnsfonds is voorzien in de begroting. Onder andere de bestaande bijdragen inzake registratie worden daarbij gezien als voorziene inkomsten. Er zijn ook voorziene uitgaven opgenomen.

2. Controle

Door optimalisatie en efficiëntie wil men evolueren naar een goed georganiseerd en gericht controleorgaan. Dat moet een meer proactief beleid voorstaan. Er wordt gestreefd naar een evenwicht tussen klachtenbehandeling en routinecontroles.

De minister wil efficiëntieverhoging bekomen door meer gerichte controle, onder meer op basis van de meldingen van dierenartsen via het meldpunt.

Tegelijk moet krachtadiger optreden mogelijk worden door de bestaande maatregelen beter te gebruiken. Inspecteurs kunnen bijkomende mogelijkheden krijgen door bijvoorbeeld een beperking op het aantal dieren dat gehouden of gekweekt mag worden, of een verbod op handel in niet zelf gekweekte dieren en een verlenging van de quarantaineperiode.

Er leeft de ambitie om de samenwerking met het FAVV, de politie en de lokale besturen te optimaliseren en werk te maken van een evaluatie van de werking en mogelijke verbeterpunten.

3. Sensibilisering

Ook sensibilisering is cruciaal, stelt de minister. Zeker op de langere termijn streeft men naar meer communicatie, sensibilisering en educatie, vanwege de sleutelrol ervan in de verbetering van het dierenwelzijn. Kopers zijn zich nog te vaak niet bewust van de consequenties van hun aankoop van een levend wezen dat groeit en specifieke noden en zorgen heeft. De schepenen voor Dierenwelzijn die intussen de bevoegdheid lokaal hebben opgenomen, wil de minister samenbrengen om best practices uit te wisselen en van elkaar te leren en steun te verlenen. Er zou ook een jaarlijkse studiedag gehouden worden voor stakeholders.

II. Vragen en opmerkingen van de leden

1. Tussenkomst van de heer Ludo Van Campenhout

De heer *Ludo Van Campenhout* stipt trots aan dat Antwerpen de eerste stad met een schepen voor Dierenwelzijn was. De minister krijgt felicitaties van het lid en ook Gaia gaf hem een 7 op 10, zo blijkt. De beleidsnota getuigt van de stellige intentie om de bevoegdheid naar behoren op te nemen. Alle soorten zijn erin bedacht.

Met het oog op de overpopulatie van katten is er sprake van een centrale databank, naar analogie met wat voor honden gebeurt. De gegevens van katten die gechipt en geregistreerd worden, worden voorlopig bijgehouden door de vzw ID Chips, die door de overheid erkend is, ook in Luxemburg. Die mag voor katten en fretten ook Europese paspoorten afleveren. Is de minister bereid met die vzw samen te werken?

Verder wenst het lid te weten of er inzake de aangekondigde maatregelen rond blokstaarten, chirurgische castratie en dergelijke geregeld overleg wordt gepland met de Vlaamse dierenartsenvereniging.

2. Tussenkost van mevrouw Gwenny De Vroe

Mevrouw *Gwenny De Vroe* noemt het eveneens een ambitieuze nota die mogelijkheden biedt voor een degelijk dierenwelzijnsbeleid. De drie pijlers – beleid, controle en sanctionering – bieden een brede interpretatie van het regeerakkoord. Het lid en haar fractie pleiten uitdrukkelijk voor een rationeel beleid in een beleidsdomein dat bijzonder emotionele aspecten van het leven raakt.

Op het vlak van dierenwelzijn zijn al stappen in de goede richting gezet, stelt het lid, maar er is ook nog veel werk. Ze refereert nog aan de duidelijke verschillen in benadering van nutsdieren die een economisch belang dienen en gezelschapdieren die emotioneler benaderd worden, maar waarvan de kost en inspanning die ze vergen niet altijd duidelijk is.

Het streven naar een voortrekkersrol binnen Europa mag voor mevrouw De Vroe niet gepaard gaan met een strengere normering voor de eigen nutsdierenhouders dan elders in Europa. Het gaat om een kwetsbare landbouwtak die moet behoed worden voor nadelige concurrentie-effecten.

De minister heeft het over allerlei meldpunten en comités die zouden worden opgericht. Open Vld vraagt om daar toch zuinig mee om te springen, gezien de tendens tot sanering in bestaande organen die in het regeerakkoord naar voren komt.

Er zal op diverse vlakken nog overleg nodig zijn met de federale minister van Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's, Landbouw en Sociale Integratie, de heer Willy Borsus. Een goede samenwerking lijkt het lid cruciaal, gezien het belang van bepaalde dossiers zoals import van pups, broodfok en de problematiek van het slachten van afgedankte sportpaarden.

Open Vld wil er vooral ook over waken dat er geen nieuwe belastingen worden ingevoerd, ook in de voorliggende materie. De minister zou daarmee ten stelligste rekening houden. Dat wordt opgevolgd.

In het kader van de gezelschapdieren vermeldt het lid het belang van een juiste analyse van de hondenproblematiek. Voor haar moet de afstamming van honden gekend zijn om een degelijk beleid ter zake te kunnen voeren. Controles mogen niet louter over papier gaan, maar moeten ook de situatie ter plaatse in acht nemen.

Grondige controle en sancties zijn noodzakelijk wat de invoer van pups, voornamelijk uit Roemenië, betreft, oppert mevrouw De Vroe. Het ziet ernaar uit dat het beleid zich daarop richt. De minister liet al horen dat de diensten met een doorgedreven controleronde bezig zijn bij de handelskwekers. Wat is de stand van zaken? Is de administratie voldoende bemand om die taken op te nemen?

De minister wordt ook aangeraden zijn pijlen te richten op de echte daders. De beroepsfederatie van erkende ondernemers in de huisdierensector wees erop dat hun sector al te vaak in een negatief daglicht wordt gesteld. Expliciete aandacht voor het illegale circuit is dan ook essentieel, stelt het lid.

Over hondsdolheid en de desbetreffende regeling is overleg nodig met het federale niveau en er zijn al stappen gezet, weet mevrouw De Vroe. Is er al beweging op ministerieel niveau?

Er zou onderzoek verricht worden met betrekking tot kweekteven, groepshuisvesting ervan en een verplichte buitenloop. Wie zou dat onderzoek doen? Welk budget is daarvoor vrijgemaakt en wat is de timing? Zijn er buitenlandse voorbeelden of indicaties die de noodzaak rechtvaardigen?

Over het garantiecertificaat zijn er wel wat klachten te noteren. Open Vld wil te allen prijze een overdaad aan administratie voorkomen. Hoe wil de minister kopers een betere bescherming garanderen?

Wat betreft de registratie van honden is er sprake van een wijziging van het Europees paspoort. Dat impliceert een wijziging van de registratie. Wat houden de wijzigingen precies in? Voor de databank blijft het beheer tot eind 2016 bij het oude, omdat het contract tussen federale overheid en dienstverlenend bedrijf dan pas afloopt. Er zijn geruchten dat Ani-Zoo zich kandidaat heeft gesteld om de databank over te nemen. Klopt dat en wat vindt de minister daarvan?

De beleidsnota maakt gewag van specifieke erkenningsvoorwaarden voor paardenasielen. Is het de bedoeling daarover overleg te plegen met de sector zelf? Wil de minister ook de problematiek van de ezels meenemen in het beleid?

Wat betreft de kattenpopulatie en -problemen is overleg met de lokale schepenen essentieel. Dat er overleg met die verantwoordelijken wordt vooropgesteld, vindt het lid een goede zaak. De zwervkattenproblematiek moet lokaal aangepakt worden, stelt mevrouw De Vroe.

Wat betreft de verplichte sterilisatie van katten geldt de federale wet nog. Controle op de naleving blijkt een probleem, maar de wetgeving zou vooral sensibilisering voor ogen hebben gehad. De minister heeft de wet nu geërfd, maar het lijkt het lid belangrijk dat het geen louter sensibiliseringsinstrument mag zijn. De wet moet de verwaarlozing van katten helpen tegengaan.

De centrale databank voor registratie van katten moet zelfbedruipend zijn, volgens mevrouw De Vroe, op basis van de inning van een retributie. Belangrijke vragen zijn dan het bedrag daarvan en wat de behoefte aan personeel zal zijn. Tegen wanneer wil de minister de databank operationeel hebben? Wanneer denkt hij de opdracht te kunnen toewijzen?

Wat met ongesteerdiseerde katten die bij dierenasielen worden aangeboden?

De minister wil de controlecapaciteit uitbreiden door het inschakelen van onafhankelijke dierenartsen. Gebeurt dat naar het voorbeeld van de DMO's bij het Voedselagentschap? Zo ja, is er al een budget vooropgesteld? Om hoeveel dierenartsen gaat het dan?

Diabetes bij honden en katten is in opmars. Is de minister ook in die zin van plan te sensibiliseren?

Wat de rituele slachtingen aangaat, drukt het lid de minister op het hart dat er voldoende capaciteit moet worden voorzien opdat illegale praktijken kunnen uitblijven. Is er al overleg gepleegd met de Moslimexecutieve en vertegenwoordigers van de joden over de kwestie?

Inzake het verbod op de chirurgische castratie van biggen, acht het lid het essentieel dat de sector mee instapt in het actieplan en dat tegen 2018 alle knelpunten zijn weggewerkt. De minister gaat dat engagement aan, maar wie zal voor het opruimen van die knelpunten opdraaien, de sector of de Vlaamse overheid? Welke knelpunten resten er nog? Hoe ziet de aanpak eruit?

Mevrouw De Vroe informeert nog naar de welzijnsproblematieken in pelsdierhouderijen. Wat zijn de problemen en zijn er ter zake al veel pv's opgesteld? Het lid heeft de indruk dat het veeleer om een ethische inschatting gaat. Wat denkt de minister daarover?

Is de concrete samenstelling van het aangekondigde comité van experts in exotische dieren al gekend? Er zouden ook mensen van de dierentuinwereld in kunnen zetelen. Zal dat zo zijn of niet?

Het KB voor de erkenning van dierentuinen zou aangepast worden. Hoe precies?

Uit welke verenigingen zal de Raad voor Dierenwelzijn bestaan? Wie zijn de professionals die erin terechtkomen? Voor haar moet de raad meer aangewend worden als adviesorgaan dan wel een overlegorgaan.

Het Dierenwelzijnsfonds mag geen nieuwe lasten voor de burger genereren. Wat houdt de passage in die stelt dat de minister "om extra middelen te verwerven een beroep zal doen op de huisdierenhouders die belang hechten aan dierenwelzijn en bereid zijn een beperkte bijdrage te leveren aan het beleid.". Wat betekent dat?

De professionalisering van dierenasielen stemt Open Vld tevreden.

3. Tussenkoms van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde

Ook de heer *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* noemt de beleidsnota een aardige stap voorwaarts inzake dierenwelzijn. Toch ziet hij nog hiaten.

De minister neemt in de beleidsnota duidelijk stelling in wat betreft de pelsdierhouderijen. Hij ziet een uitdoofscenario voor dat type bedrijfsvoering. Het lid volgt de principes helemaal maar ziet niet in waarom het uitdoofscenario dan niet moet gelden voor de bestaande bedrijven. Hoe verklaart de minister dat onderscheid?

Wat betreft de katten, is er een kattenplan en stelt het advies van de federale Raad voor Dierenwelzijn dat het – ondanks de regelgeving die sterilisatie verplicht voor huiskatten – dweilen met de kraan open is zolang niet alle huiskatten ook daadwerkelijk gesteriliseerd zijn. Een duidelijke doelstelling, bijvoorbeeld een datum voor de uitvoering van de derde fase van het kattenplan, ontbreekt in de beleidsnota.

Over de proefdieren blijft de beleidsnota bijzonder kort. Er is weinig marge op Vlaams niveau, want het beleid is vastgelegd op Europees niveau. De richtlijn ter zake is veelomvattend. Toch zijn er nog wel mogelijkheden wat betreft evaluatieprocedures, het mechanisme voor afweging voor de toelating van proefdieren. Hoe ziet de minister dat? Er is ooit een initiatief geweest om een Belgisch Centrum voor Alternatieven voor Dierproeven op te richten. Wat is daarmee gebeurd of wat doet men daar nog mee nu de bevoegdheden zijn overgeheveld?

Wat is de stand van zaken inzake het onverdoofd slachten?

In Wallonië is er al een parallelle raad voor de federale Raad voor Dierenwelzijn. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn laat nog op zich wachten. Het lid spoort de minister aan om er vaart achter te zetten.

De verschuiving van een zuiver reactieve controle naar een meer proactieve kan rekenen op steun, maar de heer Sanctorum-Vandevoorde vindt het hol klinken op grond van de voorgestelde financiering en wat in de beleidsnota staat. Concrete doelstellingen ontbreken. Wat houdt het in dat elke sector meer proactief zal gecontroleerd worden? Kan er niet met doelpersentages op jaarbasis per sector gewerkt worden?

4. Tussenkoms van mevrouw Els Robeyns

Mevrouw *Els Robeyns* feliciteert de minister met de beleidsnota. De nota steunt op drie pijlers en stelt terecht dat de uitdagingen zeer groot zijn. Het is tevens een

oproep aan alle betrokkenen tot samenwerking. Het lid wijst er evenwel op dat ook samenwerking in een ruimer, Belgisch en internationaal perspectief, niet mag worden vergeten of onderschat. Aan dierenwelzijn zijn geen grenzen.

Zo vraagt het lid zich af of het niet beter is de databank voor hondenregistratie en de nieuwe beheerder van de databank in een breder dan louter Vlaams kader te zien? Kan dat niet federaal of op Europees niveau doorgezet worden? Is daarover geen overleg aangewezen?

Maatregelen om de ontspoorde handel in honden te saneren verdienen aanmoediging, oppert het lid. Voor fokkerij en handel is het volgens haar belangrijk duidelijk te definiëren wie erkende kwekers zijn. Tegelijk moet ook het begrip broodfok helder gedefinieerd worden.

De registratie van vele pups en honden in de centrale databank noopt inderdaad tot continuïteit en performantie van dat systeem. Er moet dan ook duidelijk vastgelegd worden wie mag chippen en wie mag registreren. Als het illegaal gebeurt, moet vervolging ook een feit zijn. Zijn er al concrete ideeën over wie gerechtigd zal zijn voor chippen en registreren? Hoe ziet men de maatregelen ter zake?

Erkende dierenasielen verdienen ondersteuning, beaamt het lid, maar ze onderstreept wel dat heldere normen een must zijn. Niet alleen de grootte van de hokken telt, maar ook de manier waarop het dierenwelzijn en de regels ter zake gerespecteerd worden. Misschien is het een optie om alleen de dierenasielen te erkennen die werken binnen het kader van een provinciale adviesraad Dierenwelzijn, suggereert mevrouw Robeyns. De asielen zelf vragen of de kosten voor registratie van katten en honden niet kunnen wegvallen. Het zou hen tot 12.000 euro besparen en dat geld willen ze beter besteed zien. Er is ook vraag naar een digitaal inlogsysteem bij de chipdiensten. Is dat voorzien? Zo niet is het een suggestie.

Mevrouw Robeyns sluit zich aan bij de vraag om een deadline en een aanpak voor de effectieve afronding van het bestaande kattenplan. Het kan ook een oplossing zijn voor de jaarlijkse toestroom van katten in asielen.

Ook de vooropstelling van mevrouw De Vroe, dat dierenwelzijn ook een zaak van lokaal belang en betrokkenheid is, treedt het lid bij. Enige stimuli voor de gemeenten, die bijvoorbeeld een diervriendelijk zwerfkattenbeleid moeten kunnen voeren, lijkt haar zinvol.

Het verbod op de chirurgische castratie van biggen kan ze enkel ten volle onderschrijven.

Ook mevrouw Robeyns ziet graag een dappere zet ten aanzien van de nog bestaande pelsdierhouderijen en wil het uitdoofscenario als perspectief zien en dus een totaalverbod op een redelijke termijn.

Het lid sluit zich aan bij de vraag naar de samenstelling van de Raad voor Dierenwelzijn. Hoe wordt de raad samengesteld?

Maatregelen zoals de aanpassing van erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen, het beperken van het houden van reptielen, de punten inzake roofvogels, worden positief onthaald.

Er zou een publiek gefinancierd onderzoeksproject lopen dat de verschillen registreert op het vlak van dierenwelzijn, socialisatie en gezondheid tussen Belgische en buitenlandse pups. Wie voert dat uit? Wat is de timing? Mag men een toelichting bij de resultaten verwachten?

In de beleidsnota mist het lid nog maatregelen om het kweken met honden die onvoldoende gesocialiseerd zijn, te verbieden.

Ondersteuning van dierenasielen en professionalisering via opleiding lijkt het lid een prima idee. Ze heeft vernomen dat de opleiding in samenwerking met hogescholen in vier Vlaamse en één Waalse provincie zal worden aangeboden. Het behelst een vijfdaagse cursus. Mevrouw Robeyns betreurt dat Limburg uit de boot valt, omdat juist daar heel wat inspanningen zijn geleverd inzake dierenwelzijn. Kan dat verholpen worden? Is daarover overleg gepleegd met de hogescholen?

Proefdieren verbieden gaat niet zomaar, aangezien ze nodig zijn voor wetenschappelijk onderzoek. Het overleg met wetenschappers en laboratoria over mogelijke alternatieven vindt het lid een positieve stap, al ziet ze liever toch een aantal concrete doelstellingen en engagementen om het aantal proefdieren te verminderen.

Ietwat overlappend met het federale niveau is de kwestie van de rechtsonzekerheid van asielen in geval van in beslag genomen dieren. Opvangasielen mogen dergelijke dieren niet plaatsen tot er een juridische uitspraak is. Kan bij het federale niveau worden aangedrongen op duidelijke termijnen ter zake? Dat moet nodeloos wachten voor de dieren vermijden.

Over inheemse wilde dieren is de beleidsnota vaag. Een aantal asielen en opvangcentra voor vogels en wilde zoogdieren levert grote inspanningen om wilde dieren op te vangen. Over die centra staat niks concreet in de beleidsnota.

5. Tussenkoms van de heer Lode Ceysens

De heer *Lode Ceysens* stelt vast dat dierenwelzijn vele mensen bezighoudt. Hij meent echter dat het debat ter zake op een bepaald punt het emotionele moet overstijgen. Dat is nodig om rationeel dierenwelzijn te realiseren. Dat er naast een meldpunt voor burgers ook een meldpunt voor dierenartsen komt, vindt het lid een groot pluspunt. Hij is er zelf ook van overtuigd dat die insteek nodig is voor de deskundige beoordeling van klachten en mishandeling.

De beleidsnota omvat heel wat nieuwe initiatieven die niet in het regeerakkoord staan. Hecht men dan niet zoveel belang aan het Vlaamse regeerakkoord? Federaal is dat wel het geval. Er was in het regeerakkoord geen sprake van een wettelijke beperking van pelsdierhouderijen, een nieuwe dierentuinreglementering of van een voorafgaande controle voor de oprichting van een onderneming. Het lijkt de heer Ceysens vreemd dat de minister in deze een loopje neemt met het voornemen om het oprichten van een onderneming te vereenvoudigen. De minister heeft volgens het lid ook geen vertrouwen in de deontologie van dierenartsen.

Bij de pelsdierhouderij stelt zich de vraag of het al dan niet houden van pelsdieren niet eerder een principiële en ethische debat is dan wel een debat van dierenwelzijn. In dergelijke kwekerijen moeten vanzelfsprekend alle regels van dierenwelzijn worden nageleefd.

Strategische doelstelling 1 behelst het ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren. Voor vijf jaar waren er ongeveer 621.000 honden en 1,010 miljoen katten. Geëxtrapoleerd naar het aantal Vlamingen houdt dat in dat één op zes Vlamingen een kat heeft en één op tien een hond. Het blijven trouwe huisdieren die de aandacht die er in de beleidsnota aan wordt besteed ten volle verdienen, oppert de heer Ceysens. De minister wil werk maken van een betere omkadering en controle van fokkerij en handel in gezelschapsdieren. Daar volgt het lid helemaal.

De minister wil de registratie van honden doorzetten. Het lid waarschuwt dat de goed menende fokker of kweker niet belast mag worden met overregulering.

Een suggestie voor het stimuleren van de reguliere binnenlandse fokkerij is te vragen naar registratie van de vader en de moeder van pups die in Vlaanderen geboren worden. Dat moet onomstotelijk bewijzen dat de pup uit Vlaanderen afkomstig is. Bovendien kan men daarmee de illegale fokkers een hak zetten, want er worden nog heel wat pups geïmporteerd om dan als Vlaamse pup verkocht te worden.

De Raad voor Dierenwelzijn gaf op 9 mei 2014 een advies over de verhandeling van honden in België, en dat na vele bijeenkomsten over twee jaar gespreid. Het is bijzonder uitgebreid, maar wordt niet genoemd in de beleidsnota. Wat gebeurt daarmee?

Een betere omkadering voor vrijwilligers in dierenasielen is een mooi initiatief. Toch waarschuwt de heer Ceyskens voor omgekeerde effecten: te veel nadruk op professionalisering kan leiden tot demotivering van juist die vrijwilligers vol goede bedoelingen.

Optreden tegen paardenverwaarlozing moet, beaamt ook de heer Ceyskens. Dat hoort algemeen zo te zijn en er moet vooral aandacht gaan naar het voorkomen van verwaarlozing van paarden, stelt hij. Registratie bij de geboorte blijkt in die zin een probleem. De keuze tussen sportpaard en slachtpaard wordt niet gemakkelijk gemaakt en vergt een emotioneel proces van de fokker. De paarden die om welke reden ook niet kunnen worden gebruikt als sport- of recreatiepaard, raken dikwijls in een verwaarlozingsparcours. Elke eigenaar heeft de plicht zijn dier te verzorgen, oppert de heer Ceyskens. Hij meent in elk geval dat menselijke consumptie van paarden dan nog veel diervriendelijker mag genoemd worden dan een dier laten lijden door verwaarlozing. Kan op dat vlak niets meer gebeuren?

Een kattendatabank vindt hij een goede zaak en een belangrijk instrument tegen overpopulatie. Ook hij hoopt dat meer verloren katten de weg naar huis zo vinden. Een retributie voor kattenregistratie kan een goede evolutie zijn.

Inzake landbouwhuisdieren herinnert het lid aan het regeerakkoord dat stelt dat er niet aan goldplating mag worden gedaan. Dierenwelzijn is een nobele zaak, maar mag de economisch belangrijke landbouwsector niet eenzijdig bezwaren door eenzijdige Vlaamse verstrenging. Op Europees niveau ziet het lid geen graten in gelijke kaders.

Wat betreft het blokstaarten van paarden blijkt er weinig vertrouwen in de deontologie van dierenartsen. Het lid stelt dat er misschien enkele dierenartsen te veel attesten afleveren, en vindt zelf ook dat die misbruiken dan moeten worden aangepakt. Dat mag de deontologie niet algemeen in twijfel doen trekken, besluit de heer Ceyskens.

Ook hij stelt een grote evolutie in dierentuinen vast. Waarom een aanpassing zou nodig zijn aan de reglementering ter zake, snapt het lid dan ook niet. Hij veronderstelt dat zijn fractie het concept vertrouwen geven anders invult dan de minister.

Sterke controle en opvolgingssystemen klinken goed, maar zijn daarvoor wel de middelen voorhanden? Wordt de beperkte mankracht opgesplitst? De controleurs zouden veel armslag krijgen. De heer Ceyskens en zijn fractie zijn bereid tot overleg over decretaal werk dat mogelijks moet gebeuren.

De heer Ceyskens besluit dat de minister heel veel van plan is dat niet in het regeerakkoord staat en waarvoor hij mensen en middelen mist. Hij wacht af, maar stelt dat de beleidsnota intussen nog vele vragen oproept.

6. Tussenkost van de heer Bart Dochy

De heer *Bart Dochy* heeft een reeks vragen die betrekking hebben op de aanpak van de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij en dit in relatie tot de op te richten Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn.

Zo had hij graag geweten welke de pv's en/of vaststellingen van FAVV en/of FOD Volksgezondheid en/of andere vaststellingen zijn of welke de documenten zijn waarmee de minister de dierenwelzijnsproblemen staft in de sector van de pelsdierhouderij.

Op welke rechtsgrond baseert de minister zich om vanuit de bevoegdheid Dierenwelzijn desgevallend nieuwe vestigingen en/of uitbreidingen 'niet langer toe te staan'?

Wat de definitie van een uitbreiding van een pelsdierhouderij betreft vraagt hij zich af of de minister zijn referentie daarvoor baseert op de bestaande bouwvergunning (oppervlakte), de bestaande vergunde dierplaatsen (milieuvergunning) of de aanwezige nutriëntenemissierechten.

Hoe ziet de minister de mogelijkheden voor een desgevallende aanpassing van bestaande bedrijven aan de mogelijke aanbevelingen van de Raad van Europa?

Welke zijn de adviezen van de Raad voor Dierenwelzijn, uit het verleden, die de minister in acht neemt om zijn verbod op uitbreiding en nieuwe vestigingen van pelsdierhouderijen te staven?

Ten slotte wil hij vernemen welke de wetenschappelijke fundering is voor het verbod op uitbreiding van vestigingen of nieuwe vestigingen van pelsdierhouderijen.

7. Tussenkost van mevrouw Sonja Claes

Mevrouw *Sonja Claes* verwijst naar het verbod op het onverdoofd slachten buiten het slachthuis. Is er al overlegd met de Moslimexecutieve? Zo ja, wat is het resultaat? Eén van de pistes die de minister bewandelt is te kijken of de Moslim-executieve akkoord kan gaan om niet meer ritueel te slachten. Een andere piste is volgens mevrouw Claes bij Europa een oplossing bepleiten voor de tijdelijke slachtvloeren. Zonder die slachtvloeren gaan er bij het volgende offerfeest veel problemen zijn voor de moslims en de gemeentes met veel moslims. Ze pleit voor het zoeken naar een overgangsregeling die de godsdienstvrijheid respecteert, het dierenleed tot een minimum beperkt, de hygiënevoorschriften respecteert en de gemeentebesturen of slachthuizen toelaat een creatieve oplossing te zoeken.

8. Tussenkost van mevrouw Sabine Vermeulen

Mevrouw *Sabine Vermeulen* verwijst ook naar een publiek gefinancierd onderzoekproject over het welzijn, de socialisatie en gezondheid van pups. Het Pup Welfare-onderzoek loopt ongeveer een jaar en ontvangt 300.000 euro. Zijn er tussentijdse rapporten? Is het de bedoeling de bestaande regelgeving aan de resultaten van het onderzoek aan te passen?

De beleidsnota verwijst niet naar het vierjarig onderzoek 'Duurzame fokkerij van rashonden', rasspecifieke fokstrategieën voor het terugdringen van erfelijke gezondheidsproblemen bij rashonden dat in 2016 zal zijn afgerond. De wetenschap kan een grote bijdrage leveren in het in stand houden van bepaalde rassen en fokinstructies opleveren. Een wetenschappelijke aanpak biedt de meeste garanties op een aanpak met efficiënte resultaten. Het lid vindt het belangrijk hier een tussentijdse rapportage van te krijgen en vraagt of die er kan komen. Er zou extra

aandacht moeten gaan naar duurzame fokkerij van rashonden en het voorkomen van erfelijke ziekten. In hoeverre is er daar aandacht voor?

De beleidsnota pleit voor een efficiënt controlesysteem met een doordacht controlebereik en verhoogde onaangekondigde controles van import van honden en de legale en illegale hondentransporten. Ze juicht dit toe. De totaaluitwerking van het hele systeem is wel niet duidelijk. Intracommunautaire handel van gezelschapsdieren is federaal geregeld met een protocol gesloten tussen FOD Volksgezondheid en het FAVV. Daartoe wordt het TRACES-systeem gebruikt. Blijft dit zo en hoe ziet de minister de controlerende rol van Vlaanderen als het over de import van gezelschapsdieren gaat?

Ze steunt de doelstelling voor een betere ondersteuning en omkadering van asielen. Een asielmedewerker moet de specifieke verzorging en voeding van de dieren kennen. Het is belangrijk snel ziektesymptomen te herkennen en er op in te spelen. De opleiding tot asielmedewerker is positief. Een dergelijke opleiding is ook aangewezen voor fokkers of kweker-handelaars. Heeft de minister daar al over nagedacht?

9. Tussenkoms van mevrouw Sofie Joosen

Mevrouw *Sofie Joosen* vraagt de minister het blokstaarten bij paarden en het onrecht afleveren van medische attesten op korte termijn aan te pakken.

Bij dierenartsen heerst er onrust over de sterilisatie van katten. Een nest katjes steriliseren is voor een gezin een dure aangelegenheid. Het is voor asielen wettelijk onmogelijk om niet gesteriliseerde katten op te nemen. Ze vraagt op welke termijn die rechtsonzekerheid voor de dierenasielen kan worden weggenomen?

Het probleem zwerfkatten succesvol aanpakken kan alleen als alle gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen. Dit gebeurt niet. Gaat de minister op dit vlak iets ondernemen?

10. Tussenkoms van mevrouw Grete Remen

Mevrouw *Grete Remen* vindt dat vermeden moet worden dat dierenasielen een opvangcentrum worden voor dieren met gedragsproblemen. In 2010 startte de provincie Limburg met de opleiding van asielmedewerkers en -vrijwilligers. Dit gebeurde op basis van een studie die concludeerde dat de meeste dieren in asielen geëuthanaseerd werden wegens gedragsproblemen. Die problemen zijn hoofdzakelijk het gevolg van broodfok. De kerntaak van een dierenasiel is opvang en verzorging. Broodfok moet dan ook bij de bron worden aangepakt. De beleidsnota vermeldt goede maatregelen en wil ook werk maken van een gespecialiseerde opleiding voor vrijwillige asielmedewerkers. Wanneer gaan die opleidingen van start? Hoe zal de opleiding ingevuld worden? Gaat er specifieke aandacht naar de behandeling van dieren met gedragsproblemen als gevolg van broodfok?

Katten moeten in een dierenasiel, zoals honden, 15 dagen ter beschikking gehouden worden van de eigenaar. Wanneer katten bij een particulier worden ondergebracht moeten ze 45 dagen ter beschikking gehouden worden terwijl er voor honden een termijn van 15 dagen geldt. Honden worden verplicht geregistreerd en kunnen gemakkelijker teruggevonden worden. Voor katten bestaat er nog geen centrale databank. Op welke termijn ziet de minister een kattendatabank ontstaan?

De gemeenten zijn nog niet verplicht om een gevonden dier toe te vertrouwen aan een erkend dierenasiel. Hoewel het merendeel van de gemeenten een contract heeft met een asiel, zijn er nog te veel dieren die de weg naar hun eigenaar niet terugvinden. Een van de oorzaken is de opvang van dieren bij particulieren. Vindt

de minister het verantwoord dat dieren aan particulieren worden toevertrouwd? Houdt dit voldoende waarborgen in voor het welzijn van het dier? Hoe kan het welzijn worden gegarandeerd?

Er is een grote onzekerheid over de in beslag genomen dieren. Meer bepaald over de te respecteren duur alvorens een dier ter adoptie kan worden aangeboden. In de praktijk moet het resultaat van de strafprocedure worden afgewacht. De uitspraak kan evenwel jaren op zich laten wachten. Sinds juli 2004 kan de dienst Dierenwelzijn besluiten de volle eigendom te geven aan een dierenasiel, om ervoor te zorgen dat het dier wordt geadopteerd. In de praktijk werkt dit niet. De beleidsnota vermeldt dat bij overtredingen sterker en uniformer opgetreden wordt, zowel wat het opleggen van de maatregelen als wat de inbeslagname van dieren betreft. Wat wordt daar mee bedoeld? Hoe gaat de inbeslagname van dieren strenger en uniformer worden? Welke termijn moeten de asielen na inbeslagname respecteren vooraleer de dieren ter adoptie kunnen worden aangeboden? Bestaat de mogelijkheid om de volle eigendom onmiddellijk aan de dierenasielen toe te kennen?

11. Tussenkoms van de heer Bart Nevens

De heer *Bart Nevens* meent dat er in het verleden wel een aantal, weliswaar versnipperde, initiatieven waren, maar dat men te weinig zicht had op het globale dierenwelzijn. Door de bevoegdheidsoverdracht kan er een visie op dierenwelzijn worden ontwikkeld. De liefde voor dieren is vaak groter dan het te besteden budget. Het is dan goed om op sensibilisering in te zetten. Dieren nemen immers een belangrijke plaats in bij de gezinnen.

Hij stelt vast dat er ook nood is aan handhaving. Soms gaat dit om klachten in het kader van een burengeschil en is de klacht anoniem. Die klachten komen dan meestal bij de wijkagent of de milieudienst terecht. Hierbij moet de milieuambtenaar erkend zijn als handhavingsambtenaar om te mogen interveniëren. Er moet ter plaatse een inschatting van het probleem worden gemaakt. Dit veronderstelt vaak een huiszoekingsbevel en mogelijks bijstand van de politie. Niet elke gemeente beschikt daarbij over voldoende inzetbaar politiepersoneel en niet elk politiekorps beschikt over personeel met kennis van de wetgeving op dierenwelzijn. Meestal tracht men via bemiddeling een oplossing te vinden. De vraag rijst of bemiddeling wel inherent tot een langetermijnoplossing leidt. Zou een duurzame oplossing soms niet beter met penalisering en verbalisering bereikt worden? Voorzaken is beter dan genezen en er moet dan ook in de eerste plaats ingezet worden op voorzorgsmaatregelen en preventie. Maar daarnaast is een onderbouwd kader van duurzame handhaving dat sanctionering mogelijk maakt nodig. Voorziet de minister in overleg met de stakeholders in beleidsmaatregelen die hierop een antwoord bieden?

12. Tussenkoms van mevrouw Tinne Rombouts

Mevrouw *Tinne Rombouts* heeft vastgesteld dat er heel wat adviesraden, expertenpanels en dergelijke worden opgericht. Federaal waren heel wat van die organen al aanwezig. De minister zal die instellingen en hun werking dan wel positief hebben beoordeeld. Als al die federale instellingen in elk gewest gaan worden heropgericht, stelt zich de vraag hoeveel het er uiteindelijk gaan zijn. Hoe gaan al die raden en panels op elkaar worden afgestemd? Wie doet het secretariaat? Worden ze ondergebracht bij de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn?

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn gaat volgens de beleidsnota een gelijkaardige samenstelling krijgen als de federale. Ze had dit van deze minister niet verwacht, ook al leverde de federale raad heel goed werk. Die raad was evenwichtig samengesteld maar kende een raad van bestuur samengesteld uit onafhankelijke wetenschappelijke deskundigen. Hierin verschilt deze raad van de meeste Vlaamse

raden. Naast een wetenschappelijke vertegenwoordiging zijn in Vlaanderen ook andere maatschappelijke geledingen in de raden van bestuur vertegenwoordigd. De federale experts worden door alle partijen geprezen wegens hun onafhankelijkheid en hun bereidheid om aan een consensus te werken. Deze goede reputatie moet men proberen te behouden. Hoe gaat de minister de samenstelling van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn aanpakken? Wat is de timing van samenstelling en installatie? Wat gebeurt er in de overgangperiode?

Sensibilisering is de start van dierenwelzijn. Ze gaat ervan uit dat diereneigenaars een dier aanschaffen met de intentie er goed voor te zorgen. Het is belangrijk bij de aankoop goede informatie te verstrekken. In welke mate heeft de minister zicht op de acties die hij wil nemen?

III. Antwoorden van de minister

1. Algemeen beleid

Beleidsnota versus regeerakkoord

De heer *Ben Weyts*, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, geeft toe dat de beleidsnota verder gaat dan het regeerakkoord, mede gelet op het beknopte karakter van dat regeerakkoord en het ambitieuze karakter van de beleidsnota.

Aantal adviesraden en commissies

Over de vermeende inflatie aan adviesraden en commissies, verwijst de minister naar de bestaande federale rechtsgrond. Als het kan zal er niet naar een verdrie- of verviervoudiging van het totaal aantal raden en commissies worden gegaan, als het moet wel.

In wezen komt er enkel het meldpunt voor de dierenartsen bij. Het meldpunt voor de burger bestond reeds maar was niet echt bekend, het wordt verder uitgebouwd. Het meldpunt voor de dierenartsen moet gerichte controles mogelijk maken.

Het nationaal comité voor proefdieren, met een algemene adviserende rol voor de overheid, zou de minister federaal willen behouden. Het gaat om een specifieke expertise waarvoor de gewestelijke schaal waarschijnlijk iets te klein is en het werkt behoorlijk. Voor specifieke dossiers wil hij wel een Vlaams comité voor proefdieren. Verder zijn er De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn en een comité van experts voor exotische dieren.

De minister stelt dat de geplande commissies reeds voorzien zijn in de bestaande reglementering. Ze staan ook los van elkaar. Het is de bedoeling de administratie de secretariaatsfunctie te laten waarnemen. De administratieve last ervan is vrij beperkt.

Overleg met dierenartsen in het kader van dierenartsen op afroep

Het overleg met de dierenartsen moet nog worden gestart. De dierenartsenverenigingen zullen zijn vertegenwoordigd in de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. De minister wil voor het systeem van dierenartsen op afroep een breed bereik en het overleg afwachten.

Probleem van de afgedankte sportpaarden

De minister verduidelijkt dat wanneer sportpaarden bij de geboorte als niet voor de slacht bestemd worden geregistreerd die registratie onomkeerbaar is. Dit veranderen kan enkel na wijziging van een Europese verordening, meer in het bijzonder artikel 20 van verordening (EG) nr 504/2008 van 6 juni 2008 ter uitvoering van de richtlijnen 90/426/EEG en 90/427/EEG van de Raad wat betreft methoden voor de identificatie van paardachtigen.

Rechtsonzekerheid voor asielen bij inbeslagnames

Minister Weyts stelt dat hier een zekere misvatting heerst. De regelgeving over de inbeslagname van dieren werd immers in 2012 gewijzigd. Ze moet duidelijk meer worden bekendgemaakt. De inbeslagname in het kader van de Dierenwelzijnswet is een administratieve inbeslagname. De Controledienst beslist wat er met het dier gebeurt binnen een termijn van twee maanden. Zij kunnen het dier teruggeven, in volle eigendom geven enzovoort. Dit staat volledig los van de strafrechtelijke procedure. Het klopt dus niet dat asielen het dier niet kunnen plaatsen zolang er geen uitspraak is, er is geen sprake van rechtsonzekerheid.

2. Gezelschapsdieren**2.1. Gratis registratie**

Er was de vraag of voor de asielen de registratie niet gratis kon. De registratie van honden kost 12,39 euro, inclusief de belasting van 4 euro. Daarbovenop komt de kost voor de microchip en het ereloon voor de dierenarts. De eigenlijke registratiekost is dus een beperkt deel van de totale registratiekosten.

De identificatie en registratie van katten is verplicht, maar er bestaat geen centrale databank. De regelgeving daarover werd nooit uitgevoerd. De oprichting van die databank is een belangrijke schakel om de naleving van de wetgeving te stimuleren.

2.2. Honden*Hondenhandel*

De controle op de handel in honden zou volgens sommige leden moeten gericht zijn op de echte overtreders en niet enkel op de erkende kwekers. Hier stelt de minister dat de databank voor honden vandaag al een schat aan informatie bevat over invoer en handelsstromen. Die informatie wordt momenteel te weinig gebruikt. De minister wil werk maken van een systematische analyse van de gegevens waaraan dan een gerichtere controle kan worden gekoppeld. De administratie is ook een controlebeleidsplan aan het uitwerken. De timing is nog niet gekend omdat de personeelsoverdracht pas plaatsvindt op 1 januari 2015.

Inzake de controle van handelskwekerijen stelt de minister dat de enige controle die momenteel op papier verloopt, de controle is voor de aflevering van een voorlopige erkenning. Dat is geen goed systeem. In de beleidsnota is de ambitie opgenomen om eerst ter plaatse een controle te doen. Er wordt dan naar het welzijn van de dieren gekeken en de administratie van de kweker wordt gecontroleerd. Bij de lopende controleactie bij de kweker-handelaars wordt gewerkt met statistisch relevante stalen van honden die volledig onderzocht worden. 13 van de 69 handelskwekerijen werden gecontroleerd. Dit leidde tot nog toe tot 1 waarschuwing. Bij de controle van 8 op de 121 professionele kwekerijen, die enkel eigen kweek verkopen, werden 4 waarschuwingen gegeven.

De Nederlandstalige cel bij de dienst Inspectie Dierenwelzijn telt 13 personen. Een aantal taken worden niet overgedragen. Er zijn echter ook een aantal bijkomende controletaken zoals voor landbouwhuisdieren die door het FAVV gebeuren en nu door Vlaanderen zullen moeten worden georganiseerd. Dit compenseert elkaar ongeveer.

Broodfok

Op de vraag naar een definitie van broodfok stelt de minister dat het begrip 'broodfok' een zeer negatieve connotatie heeft. Dit is betreurenswaardig omdat er heel wat bonafide kwekers en handelaars zijn. Er worden jaarlijks 90.000 honden geregistreerd. De hobbykwekers zijn onvoldoende in aantal om dit op te vangen bij een verbod op broodfok. De druk om in te voeren zal daardoor stijgen.

De erkende kwekers zijn kwekers die op basis van het koninklijk besluit van 27 april 2007 erkend werden. De lijst is raadpleegbaar op de website van de administratie.

Verbetering levensomstandigheden kweekteven

De Raad voor Dierenwelzijn kan hierin een belangrijke rol spelen. Een exacte timing kan momenteel niet worden gegeven.

Rabiësverordening

Er is over rabiës contact geweest met de federale minister. Er kwam tot nog toe geen respons. Er zijn evenwel geen signalen dat de federale overheid overweegt om een uitzondering op de Europese regelgeving in te voeren. Vanaf 29 december 2014 zullen pups dus nog enkel kunnen worden geïmporteerd als ze minimaal 15 weken oud zijn.

Stand van zaken lopende studies – mogelijkheden tot het verbieden van kweken met onvoldoende gesocialiseerde honden

Er bestaan geen gevalideerde, betrouwbare testen om het gedrag en de graad van socialisatie van honden te meten. Handelaars moeten een quarantaineperiode van 5 dagen respecteren. De minister wil dit verhogen tot 10 dagen. In die periode wordt de gezondheid en socialisatie van de pups nagegaan. Dit blijft een individuele appreciatie. Het antwoord op de vraag of er een verbod moet komen op kweek met onvoldoende gesocialiseerde honden, is wetenschappelijk niet eenduidig. Het is niet duidelijk of dit genetisch wordt overgedragen.

Er zijn vragen over het garantiecertificaat. De garantieregeling voor consumptiegoederen geldt ook voor dieren. Er is een termijn van 6 maanden waarbij men zich op 'defecten' kan beroepen om zijn geld terug te eisen. De moeilijkheid is de vaststelling van een 'productiefout'. Het bewijs van een ziekte voor de verkoop is moeilijk. Er bestaat een model van garantiecertificaat voor de meest voorkomende aandoeningen. De minister wil dat certificaat aanpassen. Er is daarover een advies van de Raad voor Dierenwelzijn van 9 mei 2014 waarin aanpassingen werden gesuggereerd.

Hondenhandel en het advies van de Raad voor Dierenwelzijn van 9 mei 2014

De minister stelt dat door een lid werd opgemerkt dat het advies van de Raad voor Dierenwelzijn van 9 mei 2014 niet expliciet in de beleidsnota werd opgenomen. Hij stelt dat het wel mee de basis vormt van de beleidsnota maar dat niet alle aspecten van het advies werden overgenomen.

Zo werd de vermelde aanbeveling inzake het garantiecertificaat wel meegenomen.

Ook de verplichte identificatie van honden voor de leeftijd van 7 weken werd opgenomen met dien verstande dat het op 8 weken wordt gebracht.

Er wordt in het advies aangedrongen op een databank op Europees niveau. De realiteit is dat Europa daar niet in geïnteresseerd is. Europa houdt zich, wegens de band met Volksgezondheid en Landbouw, vooral bezig met dierengezondheid en niet zozeer met dierenwelzijn.

Er wordt aangedrongen op de verplichte registratie van chipnummers in TRACES. De minister stelt dat dit eigenlijk al verplicht is, ook volgens de Europese Commissie. Op aandringen van de federale dienst Dierenwelzijn heeft de Europese Commissie er bij de Lidstaten op aangedrongen om aan die verplichting te voldoen.

Het advies betreffende het verbod op de verkoop aan huis als de kopers de hond niet minstens één keer gezien hebben, is niet opgenomen als te nemen maatregel. Als al het geplande niet voldoende blijkt te zijn, wil de minister deze maatregel overwegen.

Hetzelfde geldt voor advertenties op het internet die enkel zouden kunnen op de website van de kweker of de kweker-handelaar. De kandidaat-koper kan nu op gespecialiseerde websites zijn aanbod formuleren. Terug, als al de geplande maatregelen niet voldoende zijn, wil de minister overwegen de regelgeving verder uitwerken.

De lopende studie over het welzijn, gezondheid en gedrag van honden werd expliciet in de beleidsnota opgenomen.

In het advies is er een maatregel voor occasionele kwekers. Volgens het advies moeten ze voldoen aan dezelfde maatregelen als de erkende kwekerijen. De minister vindt dit verregaand. Het is een administratieve last voor occasionele kwekers. Het bevat de plicht van een inventaris, worpfiches enzovoort. Bij de controle bij occasionele kwekers gelden wel dezelfde criteria betreffende dierenwelzijn. Enkel voor administratieve lasten ligt de lat lager. De identificatie van niet-officiële nesten en het opsporen van de zwartkwekers op basis van de gegevens van de databank voor honden, maakt deel uit van het controlebeleid. De registratie van het chipnummer van de moeder en eventueel de vader of het nummer van het TRACES-certificaat kan voor de minister indien dit binnen de bestaande retributie kan. Bij erkende Belgische kwekers kan de afstamming al worden nagegaan via de worpfiches en andere administratieve verplichtingen.

De controle door de kynologische verenigingen van hun eigen leden is niet uit het advies overgenomen. Uit de risicoanalyse blijkt dat daar geen grote misbruiken dreigen, het lijkt dan niet nodig daar een prioriteit van te maken.

De reglementering van honden zou Europees geharmoniseerd moeten worden volgens het advies. Daar ligt de focus op dierengezondheid. Principieel is de minister akkoord.

Studie over hondenhandel

De studie over de hondenhandel wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband van de universiteiten van Gent, Namen en Luik. De studie startte op 1 oktober 2014 en eindigt op 30 september 2018. De jaarlijks voorziene tussentijdse rapportage zal worden opgevraagd.

Daarnaast is er een studie van het IWT die niet expliciet in de beleidsnota werd vermeld omdat die in opdracht van Landbouw wordt uitgevoerd.

Identificatie en registratie van honden

Door de wijziging van de Europese verordening wijzigt het model van paspoort waardoor de gegevens over de identificatie van de hond verzegeld moeten worden. De nieuwe registratiecertificaten zullen worden afgeleverd als zelfklevende etiketten. Dit brengt meerkosten met zich mee.

De creatie van een Europese databank zou het ideale zijn maar is weinig realistisch. Er zijn een paar privé-initiatieven. Europetnet bestaat, maar niet alle Europese databanken zijn erop aangesloten, wel de Belgische. De ambitie is om één Belgische databank te behouden. Er wordt daarover op administratief niveau overlegd tussen de gewesten.

Bij de vraag naar een digitale login voor asielen stelt de minister dat nu al de gegevens van de verantwoordelijke van een hond kunnen worden opgezocht op basis van een chipnummer via het internet. Voor de registratie loopt er een pilootproject bij enkele dierenasielen om dit via het internet mogelijk te maken. Op basis van deze ervaring zal het kunnen worden uitgerold voor alle dierenasielen.

Het chippen en registreren blijft voorbehouden voor dierenartsen.

Wat betreft de geruchten over de kandidaatstelling van Ani-Zoo tot overname van het beheer van de databank van de Belgische Vereniging voor Identificatie en Registratie van Honden, stelt de minister dat noch zijn administratie noch het kabinet enige vraag ter zake hebben ontvangen. Door het KB van 25 april 2014 is het beheer inderdaad niet langer toevertrouwd aan het BVIRH, maar zal het door de overheid worden verzekerd.

2.3. Asielen

De minister is het er mee eens dat professionalisering van asielen er niet toe mag leiden dat de vrijwilligers gedemotiveerd worden. De huidige reglementering bevat al heel wat erkenningsvoorwaarden voor asielen. Voor asielpersoneel bestaan die nog niet, daarom wordt er een opleiding voor georganiseerd. De minister verkiest hier eerder positieve stimulansen boven reglementaire voorschriften.

De erkenning van asielen beperken tot diegene die werken binnen een provinciale adviesraad, betekent dat er enkel in Limburg nog asielen zouden worden erkend.

Op de vraag betreffende het ontbreken van beleidsmaatregelen voor opvang van inheemse dieren stelt de minister dat er zich op dat vlak geen grote problemen voordoen. Dit is overigens, met uitzondering van de dierenwelzijnsaspecten, een bevoegdheid van Leefmilieu. Het Natuurhulpcentrum in Opglabbeek is trouwens erkend onder de dierenwelzijnsreglementering als dierenasiel daar zij lang niet alleen inheemse dieren opvangen.

De opleiding voor asiemedewerkers wordt in de vier provincies, met uitzondering van Limburg, georganiseerd. In Limburg bestaat al een provinciale opleiding. De minister is bereid om dit ook in een Limburgse Hogeschool te organiseren. De Vlaamse en Waalse hogescholen hebben zich gegroepeerd en hebben één opleidingsteam samengesteld dat consecutief opleidingen in elke provincie organiseert. Er moet nog aan de bekendheid worden gewerkt. De deelname valt wat tegen, de tevredenheid over de opleiding zelf is zeer groot.

Voor kwekers en fokkers is geen opleiding voorzien omdat zij onder een erkenningsregeling vallen.

Wat de erkenning van de paardenasielen betreft, en het overleg met de sector hierover, stelt de minister dat het advies van de Raad voor Dierenwelzijn hierover in overleg met de sector werd opgesteld. Ezels zijn er als paardachtigen in vevat.

2.4. Katten

Databank

De registratie van katten bij ID Chips is een privaat initiatief. Het beheer van de databank gaat via de wet op de overheidsopdrachten worden toegewezen. Dit systeem moet zelfbedruipend zijn. De retributie zal worden bepaald door de hoogte van de kostprijs van de opdracht. De timing is moeilijk te bepalen door de overgangsfase waarin de dienst Dierenwelzijn en de inspectie zitten. Vanaf 1 januari 2015 gaan die diensten volop kunnen werken. Het is niet de bedoeling er overheidspersoneel voor ter beschikking te stellen. Het chippen en registreren zal door dierenartsen gebeuren.

Zwerfkatten

Voor wat betreft de problematiek van de zwerfkatten en de klachten daarover stelt de minister dat dit een van de onderwerpen is voor de jaarlijkse dag voor de schepenen voor Dierenwelzijn.

Sterilisatie en de controle

Er wordt bij kwekers en na klachten gecontroleerd op de verplichte sterilisatie. Die worden hoofdzakelijk administratief afgehandeld. Bij een eerste overtreding wordt een waarschuwing gegeven. Als er daarna geen bewijs van sterilisatie volgt, wordt een pv opgesteld.

Zwerfkatten die nu niet-gesteriliseerd bij dierenasielen worden aangeboden, moeten volgens de huidige regelgeving inderdaad geweigerd worden. In de beleidsnota is voorzien om die reglementering aan te passen. De derde fase, namelijk de sterilisatie van al de huiskatten, wil de minister pas aanvatten als het bestaande systeem volledig is geëvalueerd.

3. Landbouwdieren

Onverdoofd slachten

De discussie over onverdoofd slachten werd uitgebreid in de commissie gevoerd. Er is overleg geweest met de Moslimexecutieve. Het overleg wordt voortgezet. Om de slaagkansen van het overleg niet in het gedrang te brengen, kan de minister daar niet veel over bekendmaken. Er volgt nog overleg met andere gesprekspartners.

Castratie van varkens

Er is overleg met de Boerenbond geweest over het wegwerken van de knelpunten in verband met castratie van varkens. De Boerenbond heeft de intentie bevestigd om vanaf 2018 de castratie van varkens stop te zetten.

De knelpunten, waarover ook een advies was van de SALV van 24 maart 2014, zijn divers. Zo is er bijvoorbeeld de buitenlandse retail die nog geen vlees van niet chirurgisch gecastreerde varkens aanvaardt en waarbij de SALV vraagt inspanningen te leveren voor het invoeren van een Europees verbod. Een ander voorbeeld is de detectie van berengeur in een slachthuis, hetgeen momenteel nog niet mogelijk is op grote schaal en waarover verschillende onderzoeken lopen.

Verder gaat de minister in op de vraag, ook gesteld in het gesprek met de Boerenbond, om in een ketenoverleg, van stal tot tafel, gemeenschappelijk de knelpunten aan te pakken. De eerste contacten hiervoor zijn gelegd.

Blokstaarten

Het blokstaarten is geen probleem van te weinig vertrouwen in de deontologie van dierenartsen. De minister wil trouwens een systeem installeren van dierenartsen op afroep. Maar sommige dierenartsen leveren klaarblijkelijk medische attesten voor blokstaarten af wanneer dit niet volledig gerechtvaardigd is. De dierenartsen gaan in de controles worden ingeschakeld. Ze krijgen er een cruciale rol. De punten waaruit het vertrouwen in de dierenartsen blijkt zijn talrijker dan de punten waar enige twijfel ten aanzien van sommige dierenartsen wordt geuit.

Pelsdieren

Wat de pelsdieren betreft, en de vragen naar de wetenschappelijke fundering van het standpunt en of dit niet eerder een ethische kwestie is, verwijst de minister vooreerst naar het rapport van de Europese Commissie over pelsdieren. Er wordt daarin gefocust op de aparte positie van nertsen. Het gaat om carnivoren die als productiedier worden ingezet. Carnivoren hebben een volledig ander gedrag dan herbivoren en hebben meer behoefte aan uitdagingen. Naast dit gegeven geeft de minister toe dat het wel degelijk om een politieke keuze gaat. Ook in Wallonië en Brussel wordt een politieke keuze gemaakt, waarvan de beleidsmakers vinden dat het een voorbeeld is voor de andere gewesten. Vlaanderen gaat niet zo ver, maar op termijn wil de minister aan een uitdoofbeleid gestalte geven.

Voor de definitie van de uitbreiding van een pelsdierhouderij was de vraag of de bestaande bouwvergunning, de milieuvergunning of de aanwezige nutriëntenemissierechten de referentie is. De minister wil naar een uitdoofbeleid gaan, maar de definitie van uitbreiding zal worden gebaseerd op het aantal vergunde dierplaatsen of op de bestaande vergunde oppervlakte.

Bij de aanpassing van bestaande bedrijven aan de mogelijke aanbevelingen van de Raad van Europa zal in een overgangsregeling worden voorzien.

De rechtsgrond om nieuwe vestigingen en uitbreidingen niet toe te staan, is gebaseerd op de Dierenwelzijnswet. Er is nu al een verbod voor particulieren voor het houden van pelsdieren. Die rechtsgrond kan ook hier worden gebruikt. Een andere optie is via decretale bepalingen te werken. Ook in Wallonië werd er met een decretale regeling gewerkt en in Brussel zou die er komen.

4. Exotische dieren

Dierentuinencommissie

De samenstelling van de Dierentuinencommissie vindt zijn rechtsgrond in de Dierenwelzijnswet. Het gaat om een comité van deskundigen opgericht door de minister bevoegd voor Dierenwelzijn en vormt geen representatieorgaan van de sector. Het gaat om een specifieke deskundigheid. Het is dan wel heel waarschijnlijk dat de dierentuinen daarin via hun deskundigen vertegenwoordigd zijn.

Wijziging reglementering dierentuinen

De reglementering rond dierentuinen moet worden gewijzigd omdat er zestien erkende dierentuinen in Vlaanderen zijn en er daar een evolutie is naar het concept van meer beleving. Er wordt naar meer mogelijkheden gezocht voor contact tus-

sen dier en mens met vaak een verkleining van de afstand tussen mens en dier tot gevolg. De druk op dieren wordt daardoor verhoogd.

De minister wil daarom een kader aanbieden om te vermijden dat het welzijn van dieren en soms ook van mensen in het gedrang komt. De aanpassingen gebeuren op basis van de richtlijn 1999/22/EG van 29 maart 1999 betreffende het houden van wilde dieren in dierentuinen. De voorgestelde wijzigingen worden opgesteld in overleg met de Dierentuincommissie. Op federaal niveau was al een ontwerpbesluit voorbereid, maar het raakte niet getekend voor de overdracht van de bevoegdheid. Daarin was er een lijst van aanpassingspunten opgenomen. Zo werd de definitie verduidelijkt om verdere discussies aangaande het toepassingsgebied van de reglementering te vermijden. Zo werd een collectieplan verplicht omdat het zuiver verzamelen van dieren omdat ze toevallig beschikbaar zijn, niet meer past in de moderne dierentuin. Zo werd verduidelijkt dat bij sluiting van een dierentuin de uitbater verantwoordelijk blijft voor de dieren. Zo werd bepaald dat de dierentuin volledig omheind moet zijn, hetgeen geen overbodige luxe blijkt. Zo moest het personeel ook op de hoogte zijn van de gedragsmatige behoeften van de soort, potentiële stressfactoren, verrijking en welzijnsevaluatie. Zo werd, naar analogie met de honden- en kattenkwekerijen, een procedure vastgelegd voor de verbreking van het contract tussen de dierentuin en de contractdierenarts. Zo werd verduidelijkt hoe dierentuinen kunnen voldoen aan de vereiste van de richtlijn 1999/22/EG om mee te werken aan onderzoek en uitwisseling van informatie rond biodiversiteit. Er wordt nu bekeken wat daarvan kan worden overgenomen.

5. Proefdieren

Bij de proefdieren wordt het 3 V-principe (verfijnen, verminderen en vervangen) gehanteerd. Het is opgenomen in de wet en moet maximaal worden toegepast. Dit moet worden ondersteund door verhoogde aandacht in de opleidingen van de huidige en toekomstige onderzoekers. Er moet ook aan sensibilisering worden gewerkt. Verfijnen betekent alle mogelijkheden benutten om het proefdier zo min mogelijk pijn en ongemak te laten ervaren. Verminderen gaat over het benutten van alle mogelijkheden om dezelfde hoeveelheid informatie te verzamelen met minder dieren of de bekomen informatie per dier te maximaliseren. Vervangen heeft betrekking op het kiezen van een alternatief indien dit mogelijk is.

Jaarlijks worden minstens een derde van alle labo's en alle labo's die primaten gebruiken gecontroleerd. Er zijn ook ad random onverwachte controles op lopende proeven. Elk labo heeft zijn ethische commissie die zich over de dierproeven moet buigen. Er wordt nagedacht over een gestructureerde audit onder meer van de werking van de ethische commissies.

Bij de sensibilisering is er de transparantie. Niet-technische fiches zijn raadpleegbaar op de site van de Vlaamse overheid.

Wat de vraag naar het Centrum voor Alternatieven betreft, wil de minister met de sector kijken hoe de ontwikkeling van alternatieven kan worden gestimuleerd. Er moet ook worden gekeken wat er van buitenlandse voorbeelden kan worden geleerd. Er zijn landen, zoals Nederland en het Verenigd Koninkrijk, die een centrum voor alternatieven hebben. Op Europees vlak is er ECOPA. Er is ook ECVAM dat in 2011 werd opgericht. Tot slot is er ook nog AXLR8 dat de drie R-onderzoeken coördineert. Het is erkend door de Europese Commissie. VITO is een partner in dit project.

6. Ondersteuning van het beleid

De Raad voor Dierenwelzijn

De oprichting van deze raad is prioritair. De federale raad bestaat de facto niet meer omdat Wallonië al een eigen raad oprichtte. De werkingskosten van die raad zijn minimaal. Er is enkel een vergoeding van de verplaatsingskosten.

De minister wil de evenwichten die in de federale raad bestonden, respecteren. Vanuit alle hoeken wordt gemeld dat die raad goed werkte. Het voorzitterschap werd gewaardeerd. De voorzitter werd gevraagd een voorstel over de samenstelling van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn te doen rekening houdend met de evenwichten in de federale raad en met als basis de huidige Vlaamse leden en hun mening over een eventuele uitbreiding van het aantal leden. Dit voorstel wordt verwacht tegen eind dit jaar. Er is een brede overleggronde geweest. De minister hoopt begin 2015 te kunnen starten.

De Raad voor Dierenwelzijn heeft in het verleden sterke adviezen afgeleverd op basis van de beschikbare wetenschappelijke kennis. De raad heeft de verdienste de functies van een overleg- en adviesorgaan goed te combineren.

Op de vraag welke verenigingen lid zullen worden van de raad en meer in het bijzonder of de dierenasielen vertegenwoordigd zullen zijn, stelt de minister dat de huidige samenstelling berust op drie pijlers, namelijk de professionele consumenten, de dierenbeschermers en de dierenartsen. Dit sluit de dierenasielen niet uit. Aan Franstalige zijde was er overigens een vertegenwoordiger van Animaux en Péril, dat dierenasielen uitbaat.

7. Controle

Bij de opmerking over de controle en de doelstellingen die niet specifiek genoeg zouden zijn, verwijst de minister naar de overdracht vanaf 1 januari 2015 van het personeel en de budgetten. Een controlebeleidsplan zal worden opgesteld en uitgerold na de overdracht.

Op de vraag of er voldoende personeel is voorzien, stelt de minister dat het aantal personen bij de Nederlandstalige cel van de dienst Inspectie Dierenwelzijn is gestegen tot 13. Het aantal taken zal grosso modo status quo blijven. Aan de hand van een controlebeleidsplan gaan de controles worden gemaximaliseerd en zal men trachten de efficiëntie te verhogen.

Voor wat betreft de vraag of de politiediensten over voldoende kennis beschikken, wijst de minister erop dat de inspectie opleidingen geeft aan politie-eenheden. Dit is niet in elke politiezone bekend.

IV. Discussie

Mevrouw *Sabine Vermeulen* wijst in verband met het onderzoek van het IWT naar de grote overlap met Dierenwelzijn. Ze is tevreden dat de minister de conclusies van dit onderzoek zal opvolgen. Het Fokkerijbesluit zit inderdaad bij Landbouw. Maar alles staat of valt met de of vraag of gezelschapsdieren al dan niet vallen onder sectoren die 'dieren houden, kweken of fokken bestemd voor menselijk gebruik'. Ze wijst op het grote verschil in het gebruik van een koe in vergelijking met een hond. Misschien kan in de toekomst worden overwogen om het fokken van honden bij Landbouw weg te halen.

De heer *Lode Ceysens* verwijst naar een recente uitspraak waarin gesteld wordt dat er enkel moet worden bestuurd vanuit het regeerakkoord.

Iedereen is voorstander van een performant dierenwelzijn maar men mag zich niet verliezen in controlemaatregelen en nodeloze administratie. Misbruiken moeten punctueel worden aangepakt, maar er moet vertrouwen worden gegeven aan de stakeholders en consumenten. Zo staat het blokstaarten niet in het regeerakkoord en gaat men door iedere veearts een melding te laten doen, ook de goed menende veearts met een extra administratieve last opzadelen. De veeartsen die ten onrechte attesten afleveren, moeten op de vingers worden getikt.

Wat de verwaarloosde paarden betreft, apprecieert hij dat de minister de aangewezen piste heeft onderzocht. Hij hoopt dat vanuit Vlaanderen mee aan een oplossing kan worden gewerkt.

Een belangrijk onderwerp van dierenwelzijn is de handel in honden. De minister wil daar een prioriteit van maken. CD&V zal daarin een medestander zijn. Broodfok is een ongelukkige woordkeuze. Er is niets verkeerd aan het feit dat mensen de kost verdienen met het fokken van honden. Het is daar meer een aangelegenheid van Landbouw dan van Dierenwelzijn. De kern van het probleem is dat het welzijn van de honden steeds moet gegarandeerd zijn.

Het lid is wel verontrust over de verschillende verwijzingen door de minister naar de Rabiësverordening, die wordt gezien als een oplossing. Hij wil hier geen pleidooi houden om een uitzondering te vragen op de algemene regel van de Rabiësverordening, maar wil wel op de gevolgen wijzen. Vanaf 29 december 2014 mag een pup pas voor rabiës worden ingeënt op 12 weken, dan volgt er een wachttijd van 3 weken en nog een quarantainetijd als de pup ingevoerd wordt. Die pup gaat dan minstens 16 weken zijn. Is die nog verkoopbaar? Waarschijnlijk niet. Het zou een goede beweging zijn als dit tot gevolg heeft dat er meer honden in België zouden worden gefokt en verkocht. Maar ongeveer een derde van de honden wordt officieel geïmporteerd. Dat deel van de honden wordt dan ofwel niet meer gekocht, ofwel in België gefokt. Daarvoor moet er dan wel een garantie zijn. Hij vreest dat dit de aanleiding gaat zijn om nog meer illegaal te werken. Hoe kan dit worden voorkomen? Hij suggereerde al om de ouderdieren te registreren. Als dit verplicht wordt, dan is er een vorm van kwaliteitslabel. Dit kan nu ook al door de worpfiche te consulteren, maar niet elke consument gaat dat nakijken. Het kan dus eenvoudiger en daarbij moet men ook vertrouwen op de consument die in het merendeel van de gevallen een dierenliefhebber is en niet wil dat zijn pup uit malafide handel komt.

De heer *Bart Nevens* stelt dat er vóór 16 weken een pup kan worden gekocht maar niet worden meegenomen. De koper kan een bezoekrecht hebben. Het is in het belang van de pup om zo lang mogelijk bij het moederdier te blijven.

De heer *Lode Ceysens* repliceert dat een pup niet 16 weken bij de teef blijft en een bezoekrecht in bijvoorbeeld Hongarije vindt hij niet echt realistisch. Hij is ervan overtuigd dat er in België pups van 8 weken gaan worden verkocht als in België gekweekte pups die via een achterpoort België zijn binnengebracht.

De *minister* gaat bekijken wat de consequenties zijn van de toepassing van de Ra-
biësverordening. Er moet controle worden uitgeoefend op de verwachte gevolgen.
De minister verwacht dat de positieve effecten groter gaan zijn dan de negatieve.
Hij wil die afwachten, maar hij deelt de bezorgdheden van de heer Ceysens.

Tinne ROMBOOTS,
voorzitter

Gwenny DE VROE
Sonja CLAES,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BVIRH	Belgische Vereniging voor Identificatie en Registratie van Honden
CITES	Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora
DMO	dierenarts met opdracht
ECOPA	European Consensus Platform on Three R's Alternative to Animal Experimentation
ECVAM	European Union Reference Laboratory for alternatives to Animal Testing
EG	Europese Gemeenschap
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FOD	Federale Overheidsdienst
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
KB	koninklijk besluit
kmo	kleine of middelgrote ondernemingen
pv	proces-verbaal
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
TRACES	Trade Control and Expert System
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
vzw	vereniging zonder winstoogmerk